KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 45.947/3
VAN 24 FEBRUARI 2009

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 3 februari 2009 door de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering "betreffende de sociale openbaredienstverplichtingen in de vrijgemaakte elektriciteits- en aardgasmarkt", heeft het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*
* *

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering strekt er in hoofdzaak toe de openbaredienstverplichtingen in de vrijgemaakte elektriciteits- en aardgasmarkt te groeperen in één enkel besluit. De afzonderlijke besluiten van de Vlaamse Regering van 31 januari 2003 (1) en 20 juni 2003 (2) die thans grotendeels de sociale openbaredienstverplichtingen inzake, respectievelijk, elektriciteit en aardgas bepalen worden bijgevolg opgeheven.

Daarnaast wordt met het ontwerpbesluit onder meer het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 1997 (3) gewijzigd wat de werking van de lokale adviescommissie omtrent de minimale levering van elektriciteit, gas en water betreft. Zo wordt voortaan een onderscheid gemaakt tussen, enerzijds, elektriciteit en gas, en, anderzijds, water.

Ten slotte bevat het ontwerpbesluit nog enkele overgangsbepalingen en regelt het de inwerkingtreding en de uitvoering ervan.

---

(1) Besluit van de Vlaamse Regering van 31 januari 2003 met betrekking tot de sociale openbaredienstverplichtingen in de vrijgemaakte elektriciteitsmarkt.

(2) Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juni 2003 met betrekking tot de sociale openbaredienstverplichtingen in de vrijgemaakte aardgasmarkt.

(3) Besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 1997 betreffende de samenstelling en de werking van de lokale adviescommissie omtrent de minimale levering van elektriciteit, gas en water.

3.1. De rechtsgrond voor het bepalen van de sociale openbaredienstverplichtingen in de vrijgemaakte elektriciteitsmarkt en de sociale openbaredienstverplichting ter bevordering van het rationeel energiegebruik wordt geboden door de artikelen 18*quater* en 19, eerste lid, van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

De rechtsgrond voor het bepalen van de sociale openbaredienstverplichtingen in de vrijgemaakte aardgasmarkt en de sociale openbaredienstverplichting ter bevordering van het rationeel energiegebruik wordt geboden door de artikelen 17*ter* en 18 van het decreet van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de gasmarkt.

Voor de ontworpen wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 1997 wordt de rechtsgrond geboden door artikel 7, §§ 1 tot 3, van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water, gelezen in samenhang met de algemene uitvoeringsbevoegdheid die de Vlaamse Regering ontleent aan artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen

3.2. Enkele bepalingen van het ontworpen besluit behoeven evenwel een nader onderzoek wat de rechtsgrond betreft.

3.2.1. In artikel 6 wordt bepaald dat de eventuele nalatigheidsintrest die door de leverancier wordt aangerekend, niet meer mag bedragen dat de wettelijke intrest.

Volgens de gemachtigde moet die bepaling als een maatregel van sociale aard worden beschouwd waarvoor rechtsgrond wordt geboden door artikel 19, eerste lid, 2/, a), van het decreet van 17 juli 2000 en door artikel 18, 2/, b), van het decreet van 6 juli 2001. Die decretale bepalingen kunnen evenwel slechts rechtsgrond bieden voor artikel 6, voor zover dit artikel enkel geldt voor een beschermde afnemer.

3.2.2. Luidens artikel 13, tweede lid, vallen de kosten die verbonden zijn aan het wegnemen van de budgetmeter voor elektriciteit steeds ten laste van de aanvrager van het wegnemen van de budgetmeter.

Gevraagd naar de rechtsgrond voor die bepaling heeft de gemachtigde geantwoord:

> "Artikel 19, 1/, e) van het Elektriciteitsdecreet stelt dat de Vlaamse Regering aan de netbeheerder openbaredienstverplichtingen kan opleggen m.b.t. maatregelen van sociale aard zoals de plaatsing en exploitatie van budgetmeters. In dit kader wordt in artikel 11 bepaald dat de budgetmeter uitgeschakeld wordt indien de schulden vereffend zijn. Er wordt evenwel expliciet niet bepaald dat de netbeheerder in dat geval de budgetmeter dient weg te nemen. Aangezien de budgetmeter ook gebruikt kan worden als gewone meter maar de eigenaar steeds kan vragen om de budgetmeter te verwijderen, is het niet billijk de netbeheerder te belasten met de extra kosten voor het wegnemen van een apparaat dat ook als gewone meter kan worden gebruikt. Daarom is bepaald dat de aanvrager voor het wegnemen deze kosten dient te dragen. Strikt genomen is dit dan inderdaad geen openbaredienstverplichting in de zin van artikel 19, 1°/ van het Elektriciteitsdecreet. In samenhang gelezen met artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen kan de Vlaamse Regering echter deze last wel bij de aanvrager leggen, wat in theorie ook de netbeheerder zou kunnen zijn. Er dient dan ook mede als rechtsgrond een beroep te worden gedaan op het artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen."

Zoals de gemachtigde beaamt, is er voor artikel 13, tweede lid, van het ontworpen besluit geen uitdrukkelijke rechtsgrond aanwezig. Evenmin kan een beroep worden gedaan op de algemene uitvoeringsbevoegdheid die de Vlaamse Regering ontleent aan artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Artikel 13, tweede lid, dient dan ook uit het ontwerp te worden weggelaten.

Deze opmerking kan, *mutatis mutandis*, worden herhaald voor artikel 29, tweede lid, van het ontwerp.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

4. Teneinde het opschrift van het ontwerp beter af te stemmen op de rechtsgrond biedende bepalingen en op de inhoud van de ontworpen regeling, kan het woord "sociale" worden geschrapt en voege men op het einde de woorden "en de minimale levering van elektriciteit, gas en water" toe.

Aanhef

5. Het tweede tot het vierde lid van de aanhef dienen te worden aangepast, gelet op hetgeen is opgemerkt omtrent de rechtsgrond voor het ontworpen besluit (opmerking 3).

6 Aan de aanhef dient een lid te worden toegevoegd waarin wordt verwezen naar het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2007 inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, dat bij artikel 57 wordt gewijzigd.

Artikel 39

7. In artikel 39, eerste lid, wordt bepaald dat als de huishoudelijke eindafnemer zich verzet tegen de poging van de netbeheerder of de aardgasnetbeheerder om een einde te stellen aan de fraude, de netbeheerder of de aardgasnetbeheerder gemachtigd is om onmiddellijk over te gaan tot de afsluiting van de elektriciteits- of aardgastoevoer, en dat ze hiervoor de "nodige maatregelen" mogen nemen.

Het verdient aanbeveling dat in het ontwerp in grote lijnen zou worden bepaald welke die "nodige maatregelen" zijn en hoever ze mogen reiken.

Artikel 52

8. In het ontworpen artikel 4, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 1997 schrijve men "het verzoek van de distributeur" in plaats van "het verzoek van de abonnee".

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. SMETS,	staatsraad, voorzitter,
	B. SEUTIN, P. BARRA,	staatsraden,
	H. COUSY, J. VELAERS,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur-afdelingshoofd.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS J. SMETS